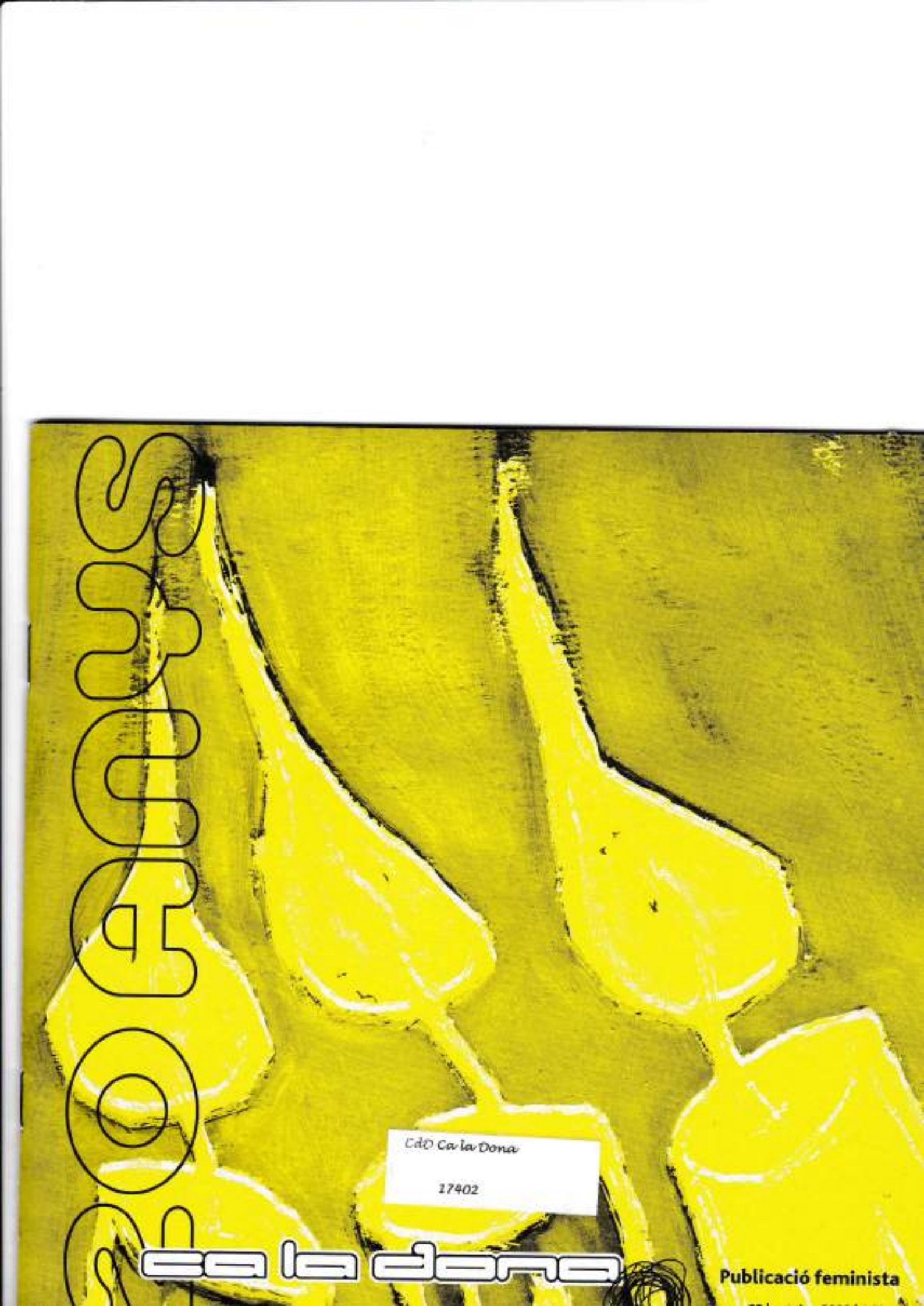

CdD Ca la Dona

17402

ca la dona

Publicació feminista

SUMARI

03 | *****

03 ||>> EDITORIAL

| CONSELL DE REDACCIÓ

04 ||>> ca la dona: una lectura "esbiaixada" de deu anys de la revista (1998-2008)

| MERCÈ OTERO-VIDAL

10 ||>> veus emergents, nous formats

| BETLEM CAÑIZAR BEL

14 ||>> poster: portades 20 anys de ca la dona

16 ||>> exercicis espirituals: taula número 6 de l'aeròbic al body pump. 20 anys de modelatge corporal

| LA TERESA, LA SOLE I LA LAIA

20 ||>> 20è festeig del feminisme a ca la dona, de la mà de les dones guineanes

| MONTSERRAT OTERO VIDAL

22 ||>> tot construïnt la nostra genealogia

| MIREIA BOFILL ABELLÓ

26 ||>> 20 anys de ca la dona: felicitats

| VICKY MORENO

En l'any de celebració dels 20 anys de Ca la Dona ens va quedar clar que havíem de dedicar un número de la revista a aquesta celebració i aquí el tenim; tots i cadascú dels articles fan menció a aquesta data.

Sense oblidar, però, que fa 10 anys vam editar un número de celebració. Aquesta revista es vincula a aquella. Per això, trobareu continguts de la darrera dècada de revista o bé dels 20 anys de la casa i la publicació. O un cartell recopilant les portades de la revista dels darrers 10 anys, segona part del cartell que vam editar el 1998, amb les portades dels 10 anys anteriors.

Aquí venen, doncs, articles explicant la història de la casa a partir de la lectura de les revistes, els nous formats o els exercicis espirituals així com un resum especial dels tres dies de celebració que es van dur a terme.

Tot amb la idea de fer un recorregut per l'evolució de la revista i de la pròpia Ca la Dona, tant en el format com en els continguts o enfocaments. Aquest número 63 volia ser una parada en el camí per a reflexionar i continuar amb la feina i esperem que així us arribi.

Però també us hem de dir que potser ens hem quedat enganxades en la ressaca de la festa, la celebració i la revisió de la feina aportada i finalment ens ha sortit una revista més aviat cargolada en ella mateixa i una mica lineal.

Esperem que, malgrat tot, la gaudim plegades i, com sempre, us animem a participar en la revista.

PER MOLTS ANYS!

MERCÉ OTERO-VIDAL
IMATGE: DEBORA

CA LA DONA:

UNA LECTURA "ESBIAIXADA" DE DEU ANYS DE REVISTA

(1998-2008)

AVUI
■ ME
■ OT
DEMÀ MOLT
IDEA DONA
FORÇA

Quan rebo la revista *Ca la Dona*, sempre em passa el mateix: hi dono una ullada, la deixo ben a mà per llegir-la i... com que a vegades hi participo i col·laboro en el consell de redacció, més o menys ja em sembla que sé de què va... i el temps fa la resta. Després, un dia, em demanen alguna dada o opinió sobre qualsevol tema i la seva relació amb les dones i el feminisme, i he de córrer a consultar la revista de *Ca la Dona* per poder contestar i m'adono que està molt i molt bé, que és molt útil i necessària, que diu moltes coses importants i interessants. Això és així perquè es pot dir que la revista és, d'alguna manera, la història escrita de *Ca la Dona* i, de retruc, d'una part essencial del moviment feminista a Catalunya. El valor documental de la revista és indiscutible. Quan vàrem celebrar els 10 anys de *Ca la Dona* vàrem fer un recull dels continguts de la revista (núm. 27, juny 1998) i en el número del febrer del 2004 vàrem recordar que ja teníem 15 anys i que "el somni

Ara que ja hem arribat als vint toca fer una espècie de resum dels últims 10 anys, del 1998 al 2008. Remirant els continguts de la revista d'aquesta dècada, es veu quines han estat les "ocupacions i preocupacions" de les feministes de Ca la Dona.

És interessant que a la revista hi hagi temes recurrents que ens fan veure que el progrés no és linial sinó que reflecteix les anades i vingudes que es produeixen en les mentalitats i en els col·lectius que, com el feminista, van fent camí cap al canvi. Una visió no tan optimista és la de pensar que les fites no es poden donar mai per assolides del tot, sinó que cal estar amatents i no perdre de vista "els objectius" feministes malgrat els miratges i els entrebancs del viatge.

No cal ni dir que, per sort i per desgràcia, el primer que es destaca d'aquest període és la realitat de la violència masclista que ha estat, i és, un rerefons constant en aquests últims deu anys perquè l'opinió pública i els mitjans de comunicació se n'han fet ressó i, sobretot, perquè el feminisme finalment ha pogut arribar a fer-se sentir en les esferes del govern, la qual cosa ha quallat en una legislació específica. De tota manera, el feminisme manté un observatori privilegiat per veure com es va aplicant aquesta legislació en la quotidianitat i tenint en compte la diversitat de situacions de les dones. El feminisme no perd de vista que cal posar en escena la llibertat femenina "per ser i per fer" enfront de la violència masclista que victimitza les dones, i que cal donar un significat total a la força i relació entre dones per vèncer la violència.

També, des del feminisme, s'insisteix que cal analitzar globalment la violència, de manera que la pobresa, la guerra, la manca de salut, la precarietat laboral, els integrismes... es vegin i siguin interpretats en el continuïum del maltractament patriarcal contra les dones. Per això, les feministes som crítiques a segons quin tipus de tractament que fan els mitjans de comunicació, de les notícies sobre violència masclista. Estem en contra de les guerres, denunciem el comerç d'armes, critiquem els integrismes, ens posicionem davant del problema del treball a temps parcial, de la globalització... i els lemes que hem fet sentir tenen a veure amb la cultura de la pau com a imaginació, amb "un altre món és possible i les dones el fem realitat" i "sense les dones res no és possible".

En aquest sentit, la Marxa Mundial de les Dones contra la Pobresa i la Violència (2000) va ser una iniciativa que va fer seva un grup de Ca la Dona i continua amb èxit i amb importants conseqüències, des del punt de vista polític, com és el fet que el moviment feminista coincideix amb altres moviments socials en molts plantejaments i reivindicacions i es troba amb "dificultats" a l'hora de participar en espais mixtos i fer que es reconegui el protagonisme que correspon a les dones. Una mostra especial de l'esforç de les feministes per coincidir i ser presents juntament amb els altres moviments va ser l'assistència, el 2006, al Fòrum Social de la Mediterrània, El Mediterrani, un mar de drets, i al Fòrum Social Català (2008).

Sobre el tema de la participació és molt important l'aportació de Ca la Dona al Primer Congrés de Dones de Barcelona, que es va celebrar el 1999. Ca la Dona va elaborar i presentar una ponència que ha estat molt fructífera, perquè introdueix un nou concepte de participació de les dones: el reconeixement del fet que les dones fem sostenible i transformem la ciutat i la societat en general mitjançant les relacions entre dones i el treball de cura. S'ha de canviar de perspectiva i reconèixer aquesta participació i no insistir en el fet que les dones no participem perquè no estem en les organitzacions pròpies del poder.

Cal tenir en compte que la relació del moviment feminista amb les institucions és un tema obert i complex que s'ha de treballar dia a dia per tal de mantenir l'autonomia, d'una banda, i poder incidir en les línies de govern, d'altra. Aquesta relació desperta recança i ha de vèncer resistències de col·lectius de dones joves i no tan joves que la qüestionen ("No volem ser com les dones del poder") perquè temen que el feminisme s'institucionalitzi i perdi força. En aquest sentit, a la revista s'han tractat qüestions polèmiques com la continuïtat de la política de les dones i els canvis a les institucions, la possibilitat de partits feministes, la Constitució Europea, el nacionalisme, l'Estatut... La qüestió clau és si l'organització política patriarcal i les institucions són espais on es pot desenvolupar el discurs i la pràctica feminista. Evidentment no es poden treure conclusions, però hi ha una dita que reflecteix prou bé el nostre tarannà respecte d'això: "Les feministes sempre a punt".

Sobre el problema generacional dins del feminisme, que també és un tema de preocupació freqüent i, com a exemple, cal tenir en compte l'article "El vestit nou de l'emperadriu", que precisament es va presentar a les Jornades Feministes Estatals celebrades a Còrdova l'any 2000 amb el títol *Feminismo es y será*. Recordem que a Ca la Dona es va muntar un tren especial de dones, per poder assistir-hi totes juntes des de Barcelona, que va ser una experiència molt agradable i enriquidora.

Ca la Dona va ser l'espai des d'on la Xarxa Feminista va organitzar les Jornades dels 30 anys de feminisme a Catalunya: *Les dones sabem fer i fem saber*, celebrades a les Llars Mundet del 2 al 4 juny de 2006.

La pluralitat i la diversitat feminista en aquests últims temps s'ha obert a les dones arribades d'arreu i el repte és compartir cultures i atrevir-se a viure aquesta diversitat: a la revista es parla dels avenços i dels reptes que suposa la immigració, de les dones del Marroc, de les palestines, de les afganeses, de les de l'Índia...

La creativitat i la dissidència de les dones en el camp artístic, "art i activisme", té a Ca la Dona un espai privilegiat amb la Mostra d'Art de Dones Fem Art que se celebra cada any amb gran èxit de participació d'artistes que responen a les convocatòries, que han tingut i tenen temes monogràfics tan significatius com, per exemple, "les pors".

No hi ha dubte que el tema estrella en aquest període i ara mateix és el dels espais de dones, "espais en moviment", que es reprèn a partir de la reivindicació i consecució del Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison (2001) i continua amb força i entusiasme amb el projecte d'un nou local per a Ca la Dona al carrer Ripoll. Vinculat a l'espai s'han treballat, des de la perspectiva feminista, aspectes com "Arquitectura i gènere" i "Ciutat, barris i terrats". El treball que genera aquest projecte des de tots els punts de vista és ingent i ens hem d'animar mútuament i sense parar per poder fer front a totes les dificultats, però, d'altra banda, el procés ens aporta molt de saber i ens fa il·lusió poder tenir l'espai, la casa, que el moviment feminista es mereix.

En el context de la recuperació de la memòria històrica, les feministes de Ca la Dona també hem endegat la feina de posar en marxa, juntament amb la biblioteca, un centre de documentació que recull testimonis d'història oral i narracions biogràfiques de dones i donacions de fons documentals com el de la Gretel Ammann... I a la revista sempre van sortint entrevistes i recordatoris de feministes significatives, des de les dones del 36 fins a Anna Politkóvskala, passant per Montserrat Roig i M. Aurèlia Capmany i Christine Delphy i Nawal al-Sa'dawi, per exemple. També alguns grups de Ca la Dona han celebrat els seus aniversaris en aquest període, com el Grup de Lesbianes Feministes, Dona i Presó i E' Waiso Ipola.

Sap greu, però queden molts temes sobre els quals les feministes de Ca la Dona tenim debats oberts i pendants. És molt injust haver de fer la llista sense poder dir-ne alguna cosa, però recordeu que en les revistes dels últims deu anys hi trobareu els articles pertinents: lesbianisme, dones amb discapacitats, pornografia, prostitució, consum responsable, famílies, coeducació, tecnologies, transsexualitat, anorèxia i bulímia, salut, maternitats... Per acabar, cal dir el que ja sabem, que la celebració d'aquest aniversari de Ca la Dona ens "enganxa" al bell mig de la campanya per l'avortament: "Dret al propi cos".

Des de Ca la Dona, continuem amb força i il·lusió, malgrat que el camí cap a la llibertat per a les dones sigui llarg i complicat.

PER MOLTS ANYS!

LLARGA VIDA AL FEMINISME!

veus émergents, nous formats

El 1998 la revista *Ca la Dona* publicava el número 27, especial celebració dels 10 anys. Moltes el recordareu, perquè encara avui aquella revista ens serveix de referent.

Entre altres coses, incloïa tot un seguit de petites entrevistes a dones de la casa, i un recull dels grups. Als 12 anys, vam publicar un índex de tots els articles recollits a les revistes fins el moment. I amb els 20, ens trobem amb aquestes planes.

La revista *Ca la Dona* ha passat per diferents etapes, visibles gràficament en el format. Des de les literalment quatre planes dels dos primers números, ciclostilats, (juny de 1988, "ja tenim casa", i desembre de 1988); el creixement progressiu de les revistes liles des del febrer de 1989 fins el novembre de 1990 (número 8); fins la revista número 9, que comença a tenir una dissenyadora (Deda Coelho da Paz) començant una etapa que durarà vuit anys. La recordareu per les portades blanques i vermelles amb fotos en blanc i negre.

"L'equip de perpetració del butlletí" era el grup que elaborava les 10 primeres revistes; els anys successius, no s'esmenta cap equip... i no és fins el juny de 1998, amb la revista de celebració dels 10 anys amb la que obríem aquestes lletres, que hi apareix un consell de redacció amb noms i cognoms: Agnès Caro, Marta Estella, Mercè Otero-Vidal, Ester del Pino i Carme Porta. I amb el següent número, tornem a estrenar format (disseny de Villuendas+Gómez), i algunes noves seccions. Les portades d'aquesta època són sèries de tres o quatre números amb retrats de senyores "antigues", fotos d'accions feministes, pessebres amb nines i ninos, o els números 34 a 38, del desembre del 2000 fins el desembre de 2001, amb les portades obra de l'artista Rosa Vallespi.

Pel consell de redacció hi passen, en ordre, i de forma permanent o temporal: Dolor Pulido, Conxa Royo, Elsa Lescure, Remei Sipí, Sita Serradell, Teresa Guarro, Luisa Fortes, Maria Fernández Delkader, Katia Orantes, Raquel Martín Sánchez o jo mateixa.

I el març de 2005, amb el número 46, iniciem la darrera etapa amb el disseny i maquetació de Cecilia Vietto Bollati i Caro Correa Llobet. Estem al consell de redacció Maria Eugènia Blandón, Raquel Martín Sánchez, Katia Orantes, Mercè Otero-Vidal, Carme Porta i Conxa Royo. I després s'han afegit en

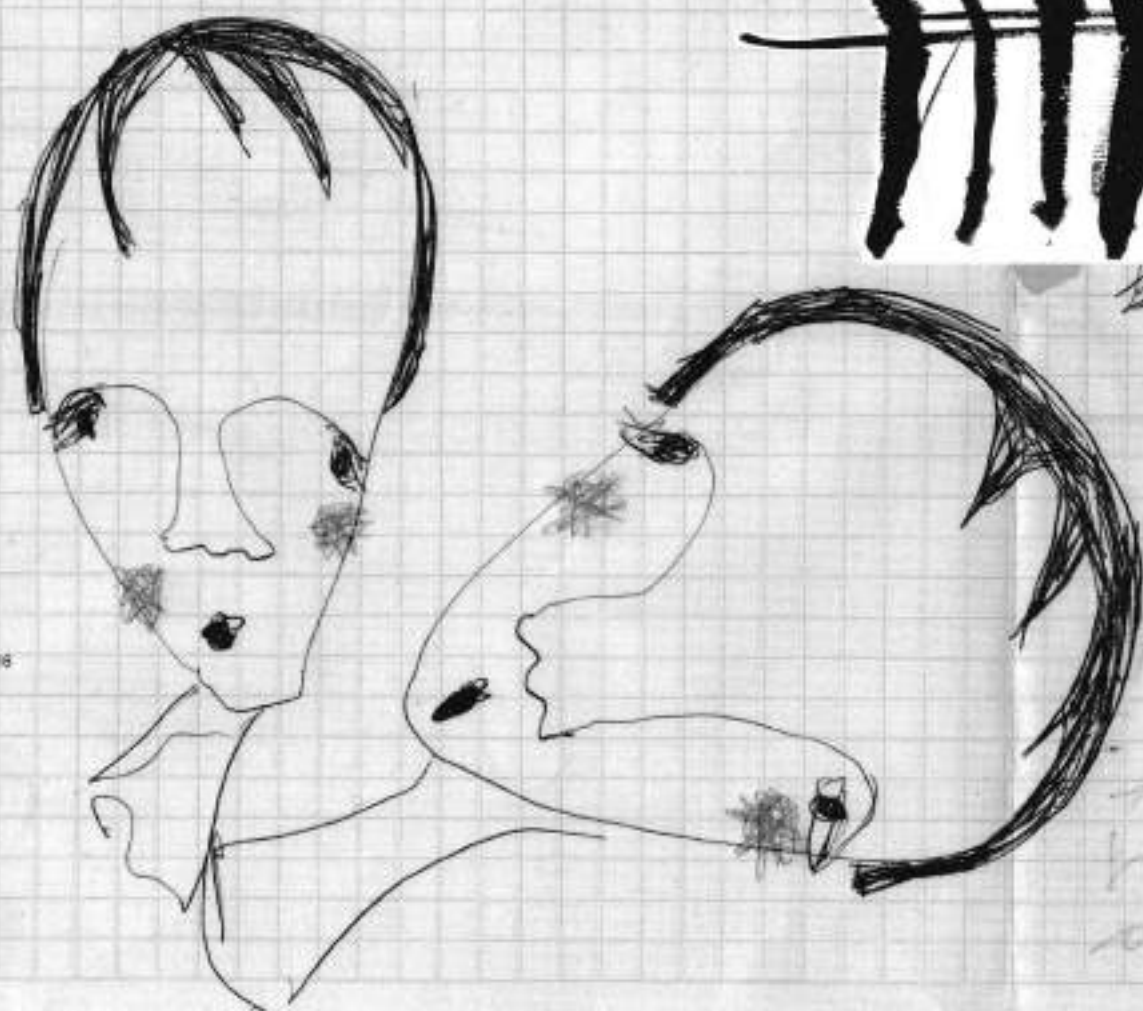
10

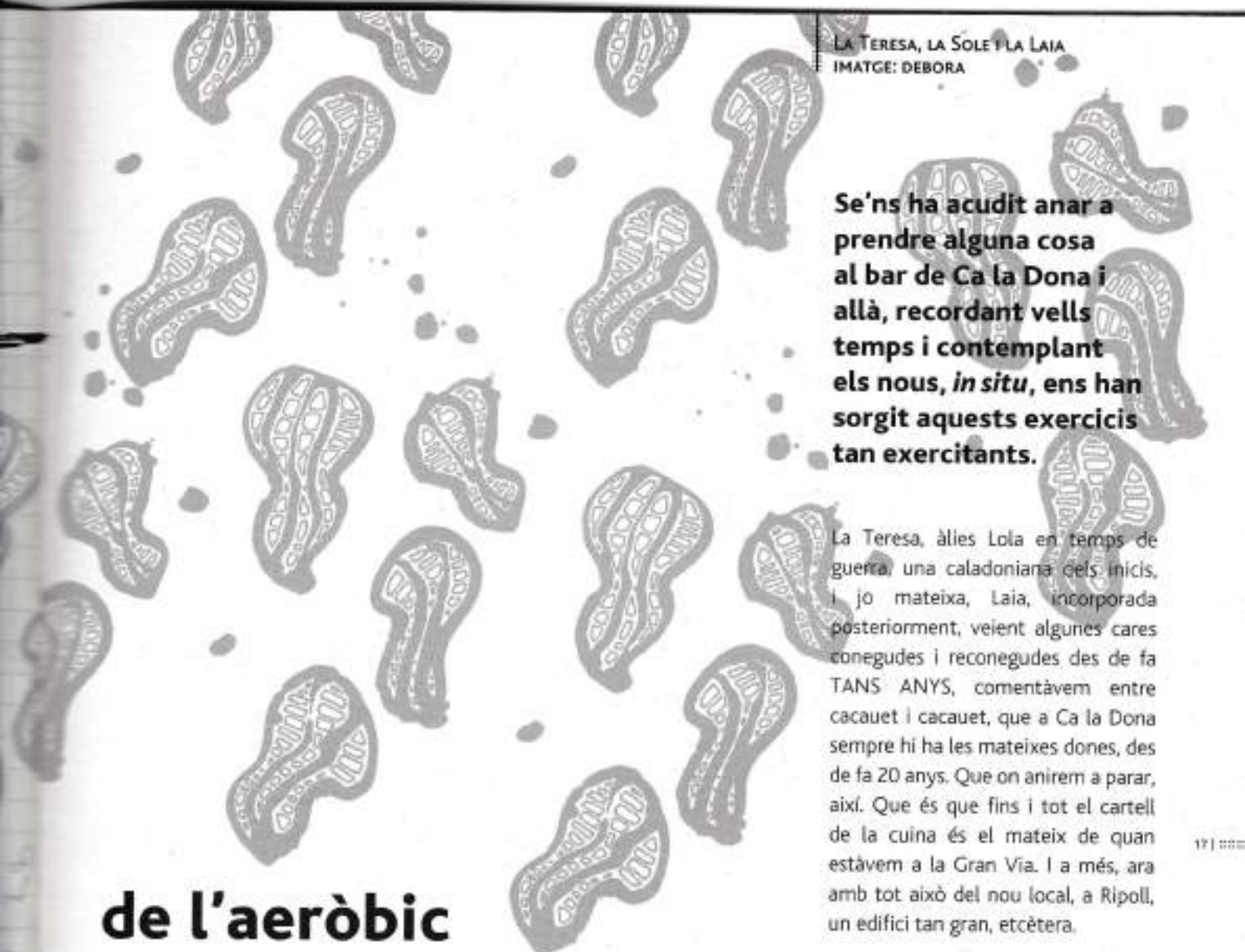
D'ANYS MÉS

CA LA
DONA

Exercicis Espirituals: Taula Número 6

LA TERESA, LA SOLE I LA LAIA
IMATGE: DEBORA

Se'ns ha acudit anar a prendre alguna cosa al bar de Ca la Dona i allà, recordant vells temps i contemplant els nous, *in situ*, ens han sorgit aquests exercicis tan exercitants.

La Teresa, àlies Lola en temps de guerra, una caladoniana dels inicis, i jo mateixa, Laia, incorporada posteriorment, veient algunes cares conegudes i reconegudes des de fa TANS ANYS, comentàvem entre cacauet i cacauet, que a Ca la Dona sempre hi ha les mateixes dones, des de fa 20 anys. Que on anirem a parar, així. Que és que fins i tot el cartell de la cuina és el mateix de quan estàvem a la Gran Via. I a més, ara amb tot això del nou local, a Ripoll, un edifici tan gran, etcètera.

Així estàvem quan ha arribat la Sole i amb ella, activa a Ca la Dona i assabentada de les darreres notícies, hem arribat a aquesta taula d'exercicis. El títol, com us podreu imaginar, és aleatori. Això del *body pump* no sabem com va.

**de l'aeròbic
al body pump.
20 anys
de modelatge corporal**

Conclusió número 1.
En primer lloc, efectivament, que a Ca la Dona hi ha dones (i cartells, i mobles) de fa 20 anys, 10, o 5. D'una banda, per sostenir una casa calen vinculacions a llarg termini, tot i que no és fàcil sostenir un activisme així en tots els moments de la pròpia vida. D'una altra, que sembla que costi, aconseguir cert relleu generacional. Intuïm que fa temps que no hi ha cap onada de noves incorporacions (la Sole diu que les sòcies sempre augmenten, però a ritme de vals)... però sí que hi ha canvis de visibilitats. Vaja, que bona part de les veus de les que l'any 88 eren les cantants, avui han deixat espai per a altres cares (ja siguin cares noves o no). Entre les que s'han retirat, hi ha les que estan actives a la rereguarda, i les actives que continuen però cedeixen el pas. I entre les que hi eren però no trobaven el pas i les noves que no volen passar encara, o sí, però no saben com fer-ho.

Conclusió número 2.
El que passa també és que no és el mateix ser militant dels 80 que activista del 2000. Perquè és que moltes coses han canviat. Sense anar més lluny, la Teresa va fer una lluita personal i col·lectiva per trencar

amb la maternitat obligatòria (i altres amigues seves, apunta, foren mares, però això es considerava poc revolucionari, certament). A Ca la Dona de criatures poques. I ara resulta que tenim un espai infantil, i que sembla que ser mare, com li passa a la Sole, sobretot si ets lesbi o mare (com dir-ho? soltera, en solitari —però a mi les amigues no em deixen sola—, mare ben acompanyada, sense parella?) sense pare que exerceixi (però és que d'aquests n'hi ha tants! —inclosos els de la custòdia compartida). Perdoneu, que se'ns en va l'olla. Dèiem que sembla que ara ser mare sigui un enfrontament a un sistema que t'aboca a la "igualtat" de treballar molt i molt per a guanyar poc i més poc. I ara ens trobem una onada de maternitats entre les caladonianes nascudes els 60-70 que mina el volum de temps disponible de les (més o menys) joves per a les energies revolucionàries (però les mares i militants de fa 20 anys, com s'ho feien, Teresa?).

Si a això li sumes el temps de precarietat vital en el que vivim, per la manca d'habitatge a preus raonables, perquè ens hipotequem molt més que als 80, perquè el treball és precari... Pot ser que tot això també afecti Ca

la Dona i en general els feminismes, no?

Conclusió número 3.
També se'ns acut que va haver-hi un temps en què moltes dones s'incorporaven a Ca la Dona per... lligar. Ara encara passa, però ja no tant. Potser perquè abans no hi havia bars d'ambient? O potser perquè encara s'estilaven les "relacions obertes"? I serà també perquè ja ens coneixem (en el sentit bíblic de la paraula) i el mercat sexual s'ha exhaurit. És que fa vint anys, d'espais de dones i per a dones, visibles, tampoc és que n'hi hagués tants, o cap (i ara no és que n'hi hagi molts, però sí alguns més).

Conclusió número 4.
Ja ens estem discutint. L'eterna discussió de si "abans" teníem més capacitat de mobilització. De si "abans" ens movíem més. Que "abans" tal i pasqual/a. Però és que és molt més fàcil tenir capacitat de mobilització quan sembla que estigui tot per fer. I no ara que, encara que hi ha molt per fer, no ho sembla. Es feien manis unitàries, sí. I s'estava d'acord d'aconseguir tot un seguit amb drets formals. D'acord. Però un cop assolida la igualtat formal, un cop desmuntades les subordinacions més visibles, un

cop tenim dones als partits, als parlaments, a les empreses, un cop sembla que perigualltreballiguall salari... què? Desapareguts els elements de consens fàcil, reapareix la multiplicitat dels feminismes, la diversificació. I tot i que hi ha aquelles que confien en el funcionament democràtic actual, hi ha unes altres que no confien que les estructures patriarcal portin a la seva pròpia transformació. Però és clar, treballar des de la multiplicitat (que sempre n'hi ha hagut) però sense les finalitats-bandera comuna, doncs generes tota una altra mena d'estratègies i formes de fer. Jo, Laia, que em diuen que sóc una postmoderna, penso que la multiplicitat és revolucionària, però aquí la Sole i la Teresa (que són unes modernes) no hi estan d'acord...

Conclusió número 5.

Les estratègies de lluita, d'acord amb la conclusió número 4, també havien de canviar, doncs. Hem passat de la unificació (o uniformització) de campanyes i consignes a altres estratègies que passen per la creació de xarxes, assemblees i moviments..., per les manis del 8 de Març amb tantes consignes com col·lectius, per les noves tecnologies que divulguen i dispersen, i per tantes coses.

La força de pensar que la mobilització era indispensable és inversament proporcional a la consolidació del sistema democràtic i el semiestat del benestar actual. Vaja, que el desplegament de recursos dels partits polítics i les institucions se'ns menja, ens desmobilitza, i acaben fent de canal, xuclant i donant algunes respostes (a la seva manera) a part de les demandes. I tenim la tele democràtica per a sensibilitzar-nos i entretenir-nos. A més, des de que fa 5 o 10 anys que les institucions estan desplegant polítiques d'igualtat, els discursos feministes es confonen, i fins i tot una part de les activistes han estat xuclades per les institucions. De fet, unes quantes conegudes de la Sole estan treballant de tècniques d'igualtat. I jo mateixa ho he estat. I està clar que és millor tenir bones tècniques o polítiques que no pas no tenir-les. Però per què una cosa ha d'anar en detriment de l'altra? Si el millor que podrien fer les institucions és fomentar moviments socials potents i autònoms.

En el que no ens discutim és sobre el fet que de 20 anys ençà hem millorat el finançament via subvenció de Ca la Dona (i en general dels col·lectius de dones). Encara que segurament no

ha millorat tant si el comparem amb el finançament d'altres col·lectius, com els esportius o els culturals, per exemple. I més encara si tenim present que per a molts grups aquest finançament és a canvi de desenvolupar serveis (i que l'Estat els subcontracti).

Conclusió número 6.

(I darrera, que els cacauets no donen per a més). La Teresa ens ha fet recordar una cosa important: l'esforç que hem fet totes plegades per canviar el xip de dones-víctimes i elaborar els discursos i les experiències vitals des de la nostra capacitat d'acció i autonomia. Hem fet un repàs de la iconografia caladoniana, i és veritat.

I la Sole diu que si això és així, hem de reconèixer també la capacitat proactiva de les dones migrades. Que cada vegada són més, i més actives, també a Ca la Dona.

La Teresa, la Sole i la Laia amb un nivell d'inspiració d'agost impressionant.

20è festeig del feminisme a Ca la Dona

de la mà de les dones guineanes

La Festa Major per celebrar els 20 anys de Ca la Dona es va iniciar el dia 1 de juliol amb un debat-berenar organitzat per les dones del grup E'Waiso Ipola al voltant de la pel·lícula *Moolaadé*.

En una tarda especialment calorosa, més de 30 dones vam compartir les nostres suors i energies en un espai ple d'alegria, complicitat i bon rotllo. Un dels trets que ha caracteritzat aquests 20 anys d'existència de Ca la Dona ha estat la diversitat d'estils i maneres de fer de totes les dones que hi hem estat, i aquesta trobada en va ser una representació visual magnífica. Un conjunt d'experiències vitals marcades per l'origen divers de totes nosaltres: Guinea, Senegal, Filipines, Marroc, Colòmbia, Uruguai..., és a dir, ens vam trobar dones d'aquí i d'allà que tenim en comú les ganes de compartir i d'intercanviar entre dones. Va ser un acte preparat amb molta cura i un començament immillorable de les festes del 20è aniversari!

La pel·lícula escollida va resultar molt adequada per fer un debat. *Moolaadé* és una cinta dirigida pel director senegalès Ousmane Sembène (1923-2007), que n'és alhora el guionista i el productor. Sembène la va rodar l'any 2003 i va rebre el premi Una Certa Mirada del Festival de Cannes de 2004. Se'l considera el pare del cinema africà i el fet que la pel·lícula sigui una coproducció entre Senegal, França, Burkina Faso, Mali, el Benín, Costa d'Ivori i Marroc és un exemple de l'aposta radical que va fer aquest director per impulsar la indústria i la creativitat cinematogràfica a l'Àfrica.

El film va ser rodat a Burkina Faso, en un petit poble anomenat Djerrisso, on la terra vermellosa configura el paisatge i en caracteritza els habitatges,

MONTSERRAT OTERO VIDAL
IMATGE: WWW.GOOGLE.ES | 1. CARTELL 20 ANYS

construïts de fang i argila. Una arquitectura molt present al llarg de la pel·lícula amb imatges que reflecteixen la vida quotidiana dels i les seves habitants.

L'argument gira al voltant d'una dona valenta i amb idees pròpies, Collé Ardo, que s'oposa a la tradició del ritual de purificació, que passa per l'ablació del clitoris. Quatre nenes es volen deslliurar d'aquest ritual, s'escapen i li demanen a Collé que les protegeixi. Un simple cordó a l'entrada de casa seva marca que no s'hi pot passar i, així, no poden entrar a buscar-les perquè invoca la Moolaadé o protecció, un concepte semblant al dret d'asil. Collé s'haurà d'enfrontar a tota la comunitat per defensar les nenes i protegir-les com ho va fer amb la seva filla, que va ser estigmatitzada com una *bilokaro* (impura) i amb la qual no es podrà/voldrà casar ningú.

Aporta una visió, plena de matisos, de la complexitat d'aspectes que intervenen en la pressió social i la resistència per complir amb el ritual. Transmet perfectament l'heroisme de la vida diària de les dones del poblat que s'han d'enfrontar a decisions arbitràries i que ho fan amb molta paciència, humor i enginy, com quan els prenen i cremen tots els aparells de ràdio.

Ui! Havia de fer una ressenya de l'acte i això s'està convertint en una ressenya de la pel·lícula, però és que m'he deixat endur perquè la pel·li s'ho val. És una cinta colpidora que mostra amb un gran realisme el dolor i les dificultats

d'un grup de dones en el marc de la societat patriarcal. És molt més que la lluita d'una dona amb conviccions per salvar les seves protegides d'un ritual horrible, dolorós i a vegades mortal. Impossible veure-la sense sentir ràbia, compassió, orgull i sobretot esperança.

Al final de la pel·lícula, la Irene ens va informar de l'estat de la mutilació genital femenina arreu del món i ens va parlar d'algunes de les iniciatives per eradicar-la. Tot seguit vam passar a fer un berenar i van continuar els comentaris i les impressions que ens havia suscitat la pel·lícula en un marc totalment informal.

Va ser un acte per provocar reflexions i, sens dubte, una palanca per incentivar la relació entre dones de diferents tradicions situades en una perspectiva a favor de les dones i d'una societat més justa i sense violència contra les dones, per descobrir una visió fascinant de l'Àfrica contemporània i per saber viure amb la vitalitat, la coherència i l'amor d'algunes dones de Moolaadé.

Gràcies, dones del grup E'Waiso Ipola, per aquest autèntic regal que vau oferir-nos.

tot construint la nostra genealogia

Dins la setmana de Festa Major dedicada a celebrar el 20è aniversari de Ca la Dona, el 2 de juliol vàrem anar a veure l'exposició *Dones. Els camins de la llibertat* al Museu d'Història de Catalunya. Entre sòcies i amigues ens vàrem trobar un grup d'unes 25, d'edats i trajectòries prou variades per enriquir la visita amb una diversitat de mirades i focus d'interès. La Mercè Otero-Vidal ens va fer de mentora en aquest recorregut –gràcies, Mercè– i els seus comentaris ens van ajudar a no perdre'ns res i a contextualitzar les diferents parts de l'exposició.

MIREIA BOFILL ABELLÓ | IMATGE: 1. MOSTRA MHC
2. ADAPTACIÓ - CARTELL MOSTRA DONES, ELS CAMINS
DE LA LLIBERTAT. MHC
3. CARTELL 20 ANYS

En la presentació inicial, la Mercè ens va fer notar que una exposició també té una autoria i que la tria del que es presentarà i com es presentarà, quin serà el fil conductor, i quina lectura de la història ens oferirà –en aquest cas, centrada prioritàriament en el progressiu assoliment de la igualtat de drets jurídics–, dependrà de la voluntat de les persones que n'hagin tingut cura. Una puntualització molt oportuna, al meu entendre, especialment en el cas d'aquesta proposta tan lligada a la nostra història, amb la qual cosa la temptació de comparar-la amb l'exposició que cadascuna de nosaltres hauria fet o imaginat, i a veure'n potser sobretot les mancances, era gran.

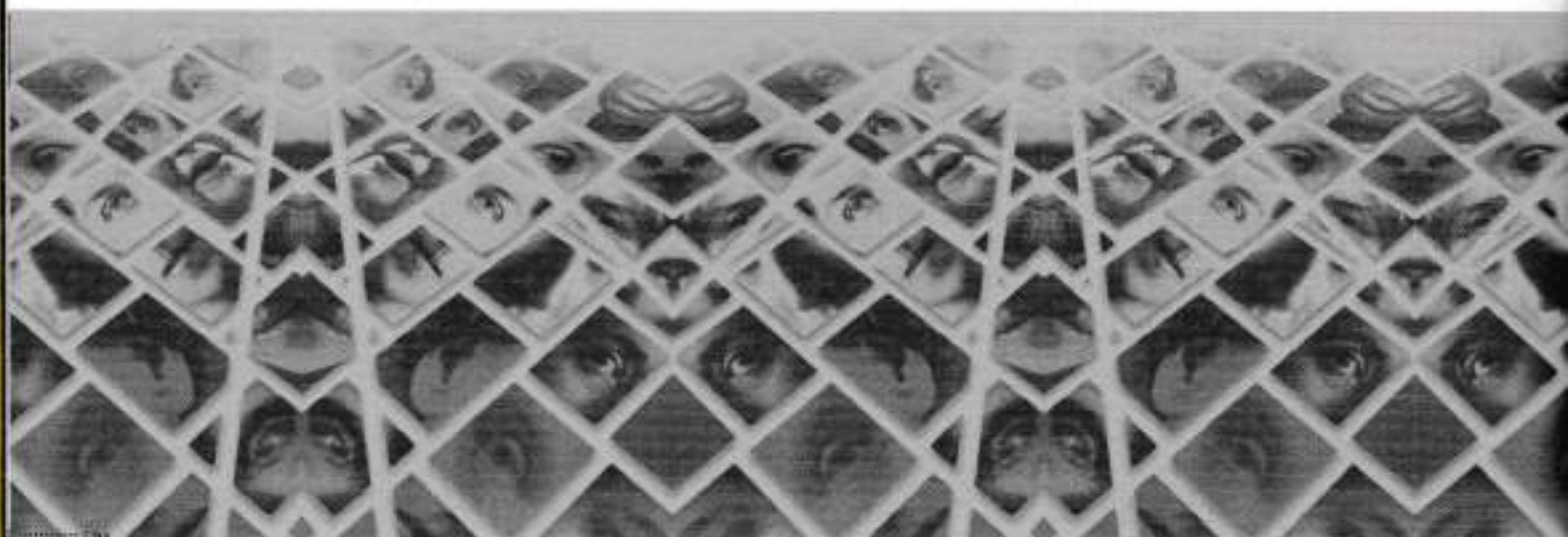
I, abans d'entrar, una recomanació de cara al debat que havíem previst fer després: que cadascuna penséssim almenys una cosa que ens enduríem de l'exposició. Una manera de valorar tot el material aplegat i de fer-nos-el nostre.

Encara que algunes ja l'havíem vista, recórrer les diferents sales totes plegades, amb els comentaris de l'una i de l'altra, la informació complementària que moltes aportaven, i l'oportunitat de compartir l'entusiasme personal davant d'un llibre, un quadre, una filmació, un cartell, una pancarta..., ens va obrir la mirada

Entre tot el que ens vàrem endur i que ara recordo (ja que no preveia fer aquesta ressenya i no en vaig prendre nota), hi havia, seguint l'ordre de les sales: les escultures que ens permeteren posar cares a les dones gregues i romanes; els llibres amb els textos de tantes dones que, començant per Christine de Pisan, van prendre la paraula a l'edat mitjana i a l'època moderna per defensar la capacitat de les dones per participar en el govern del món; els retrats i pamflets de les que van reivindicar els drets de ciutadania també per a les dones en temps de la revolució francesa; els retrats de les sufragistes i l'abundor de materials —des de ventalls fins a estendards brodats— que van elaborar

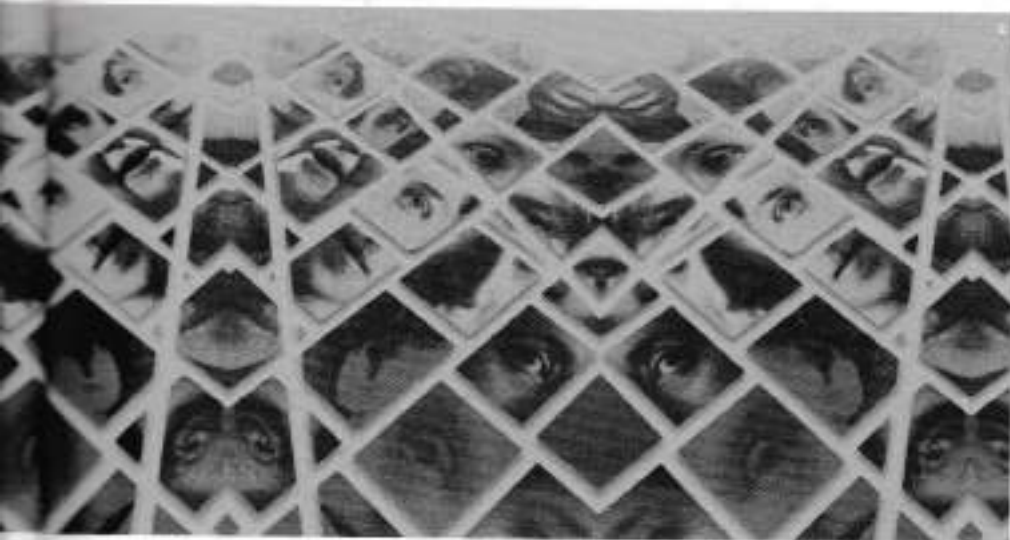
i ens va permetre copsar molts més elements i matisos, i des de més d'un punt de vista. I quan després, assegudes a la gespa vora l'aigua, vàrem posar en comú el que cadascuna s'havia endut, va ser com veure-la una vegada més. Una experiència que ens agradarà poder repetir...

per difondre la reivindicació del dret al vot; la gravació amb els discursos de Clara Campoamor i Margarita Nelken a les Corts espanyoles en el debat de la llei per la qual es reconeixia el dret al vot de les dones; els cartells del moviment de dones durant la Transició, amb la diversitat de temàtiques i propostes que reflecteixen; la mostra d'anticonceptius, com a innovació que va canviar enormement la vida de les dones; la polifonia d'entrevistes filmades que tancava l'exposició, on dones diverses feien balanç del camí recorregut i dels

reptes actuals, i en les quals ens vàrem sentir ben representades per moltes companyes i amigues; i finalment, el llibre de signatures amb els comentaris de les visitants, entre elles moltes estrangeres, al qual també hi vàrem afegir els nostres.

Al mateix temps, algunes vàrem haver de reconèixer que també ens endúiem una certa insatisfacció per algunes mancances, com l'absència de referència a la important participació de les dones lesbianes en el moviment feminista i la manca d'un fil conductor més clar en la part dedicada al moviment feminista

a casa nostra des de la Transició, on malgrat la quantitat de material reunit també hi trobarem a faltar referents significatius.

Finalment, a moltes ens va dolre que a la darrera sala, dedicada al moviment de dones al món, amb un record de la Conferència Mundial de les Dones de Pequín, es posés especialment l'accent en les mancances, més que en el reconeixement de la participació i l'aportació social de les dones en tots els àmbits

de la vida. Altres van trobar justificat aquest enfocament, atès que tot el que es deia sobre les desigualtats en el treball i en altres àmbits, la violència masclista i la insuficient representació política de les dones, respon a la realitat. El debat resta obert.

Com a conclusió final, tot reconeixent i agraïnt l'esforç esmerçat per les curadores, Mary Nash i Maria Lluïsa Penelas, en la preparació d'aquesta mostra, vàrem valorar que difícilment una sola exposició pot reflectir tota la riquesa de la història dels camins de la llibertat que hem anat obrint les dones, des de les gregues i les romanes fins a avui mateix. I una vegada més se'ns va fer palesa la necessitat que les nostres experiències i les nostres mirades tinguin una presència no només esporàdica en el Museu d'Història i en altres museus i centres culturals. Sense oblidar la importància de comptar amb espais propis, com el del Centre de Cultura de Dones i altres que puguem crear, des dels quals poder seguir treballant col·lectivament de manera continuada en la construcció de la nostra genealogia.

20 anys de Ca la Dona: felicitats

Portàvem dies pensant, imaginant... com i què desitjàvem per a l'aniversari dels 20 anys de Ca la Dona. Des de la casa, vam anar llançant idees i suggeriments als grups de dones que habitualment es troben en el nostre espai i també a les dones que tenen la nostra casa com a punt de referència. Es tractava que la gran diversitat de dones trobés el missatge que volia transmetre en aquest aniversari i la manera de fer-ho.

El missatge en forma de regal que vam presentar a la festa va ser l'expressió dels desitjos, somnis, realitats, accions, sentiments, emocions..., tot allò que per a moltes de nosaltres és la línia conductora que ens uneix amb la casa comuna, amb l'espai comú.

Com sempre, el temps ens perseguia, però, també com sempre, les dones tenim la capacitat de rendibilitzar les nostres tasques i els afers i vam posar la nostra energia en aquesta data concreta: el dissabte, 5 de juliol, ens trobaríem en el lloc, data i hora previstes. El gran dia va arribar: totes les dones que volíem ser i estar i fer ens vam trobar a la plaça de les Dones, davant la nostra futura casa del carrer Ripoll. Allà van començar les primeres picades d'ullet i complicitats entre les dones que ens vam trobar. Una benvinguda i pregó de Festa Major amb la música adient i tots els elements que envolten la festa. No podia faltar la nostra casa, simbòlica, amb finestres al futur. Finestres per on cadascuna de nosaltres podia treure el cap, i deixar anar els somnis i desitjos. Una casa oberta a totes les dones que volguessin entrar-hi, que volguessin somiar, imaginar, crear, pensar, fer... Si entraves dins la casa trobaves un tresor amb nom de dona i desitjos de dona: "som dolentes, podem ser-ho més", "les nenes bones van al cel, les dolentes a tot arreu"... Amb les fotos i els lemes històrics vam anar passant les amigues i companyes que érem allà, rient i parlant... Abraçades, petons de festa i de trobada.

Després vam anar cap al carrer Casp, cap a Ca la Dona. Amb la casa simbòlica, la música i els somriures, tot fent una cercavila. Malgrat la calor i ser dissabte,

l'humor i les rialles de festa major van arribar-hi a l'hora prevista.

A les nou van començar tot un seguit d'itineraris del desig i de bones intencions, en forma de regals i benvingudes, *performances*, cançons, vídeos i imatges de moltes, moltes dones... Imatges d'afers i tasques, d'accions que hem compartit moltes de nosaltres. Començaven els regals que els diferents grups de dones de la casa li oferíem, amb un gran desig de felicitat pels 20 anys, que no són pocs!

Menjar, beure, música, retrobades i trobades..., petons i abraçades... I les dones que no van ser-hi també van estar presents en tot moment, en cada imatge, en cada racó i en cada paraula. Perquè sense totes nosaltres no existirien els somnis, ni un futur, un futur que ja té nom de dona.

Per molts anys, *Cala Dona*, la casa de totes!

CARTELL 20 ANYS CA LA DONA
DISSENY HELENA

1 de juliol 19 h
a Ca la Dona
Passi del documental Molaadé,
amb E'Weto Ipola
debut + berenar

2 de juliol 18 h
Construint la nostra genealogia:
visita a l'exposició Dones. Els
camins de la llibertat (Museu
d'Història de Catalunya) plaça
de Pau Vila, 3 (Barcelona)

5 de juliol 19 h: Festa
19 h a la plaça de les Dones
la casa que valen: foto vintage
| cremat | havaneres | recital

Les dones prenen el carrer:
cerceja fins a Casp, 36

21 h a Casp 38
sopa | vídeos | música | accions
performatives | tres ambients |
anunci de tates: portes obertes
| foto estiu 2008 | felicitacions

20 anys
de ca la dona:
es festa
major!

**el somni continua... no t'adormis,
fes-te'n sòcia!**

C/ CASP, 38, PRAL. · 08010 BARCELONA.

TELÈFON: 934 127 161

FAX: 934 123 996

CALADONA@CALADONA.ORG

WWW.CALADONA.ORG

HORARI DE SECRETARIA:

DILLUNS, DIMARTS, DIMECRES, DIJOUS
DE 10.00 A 14.00 H DE 16.00 A 20.00 H

AMB EL SUPORT DE:

